

Finansutskottets betänkande 2020/21:FiU23

Riksbankens förvaltning 2020

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen beviljar riksbanksfullmäktige ansvarsfrihet för dess verksamhet under 2020 och beviljar Riksbankens direktion ansvarsfrihet för förvaltningen av Riksbanken 2020.

Utskottet föreslår också att riksdagen fastställer Riksbankens resultaträkning och balansräkning för 2020 enligt Riksbankens förslag. Riksbankens åtgärder för att mildra coronapandemins effekter på svensk ekonomi präglade Riksbankens tillgångsförvaltning 2020. Riksbankens olika låneprogram och tillgångsköp medförde att balansomslutningen ökade med hela 394 miljarder kronor till 1 294 miljarder kronor i slutet av verksamhetsåret. Riksbanken redovisade en förlust för 2020 på 4,3 miljarder kronor. I resultatet ingår en finansiell riskavsättning som minskade det redovisade och utdelningsgrundande resultatet med 5 miljarder kronor.

Vidare föreslår utskottet att riksdagen godkänner riksbanksfullmäktiges förslag till disposition av Riksbankens resultat 2020. Förslaget innebär att Riksbankens resultat på –4,3 miljarder kronor 2020 disponeras så att 6,8 miljarder kronor levereras in till statskassan, 13,3 miljarder kronor tas i anspråk ur Riksbankens dispositionsfond och 2,3 miljarder kronor avsätts till Riksbankens resultatutjämningsfond.

Behandlade förslag

Framställning 2020/21:RB1 Årsredovisning för Sveriges riksbank 2020.

Framställning 2020/21:RB2 Riksbanksfullmäktiges förslag till vinstdisposition 2020 med mera.

Redogörelse 2020/21:RR2 Riksrevisionens redogörelse om revisionsberättelsen över Sveriges riksbanks årsredovisning 2020.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Utskottets överväganden.....	5
Riksbankens förvaltning 2020.....	5
Riksbankens årsredovisning för 2020.....	5
Riksbanksfullmäktiges förslag till vinstdisposition.....	15
Riksrevisionens revisionsberättelse över Riksbankens årsredovisning 2020.....	18
Kompletterande information.....	18
Utskottets ställningstagande.....	19
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	20
Framställning 2020/21:RB1.....	20
Framställning 2020/21:RB2.....	20
Redogörelse 2020/21:RR2.....	20
<i>Bilaga 2</i>	
Riksbankens balansräkning och resultaträkning 2020.....	21
<i>Bilaga 3</i>	
Riksbanksfullmäktiges förslag till vinstdisposition.....	25
<i>Tabell</i>	
Tabell 1 Riksbankens balansräkning.....	8
Tabell 2 Riksbankens resultaträkning.....	9
Tabell 3 Återstående utlånings- och växelåtagande mot IMF.....	11
Tabell 4 Beräkning av Riksbankens vinstdisposition.....	16

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Riksbankens förvaltning 2020

a) Riksrevisionens redogörelse om revisionsberättelsen över Riksbankens årsredovisning 2020

Riksdagen lägger redogörelse 2020/21:RR2 till handlingarna.

b) Ansvarsfrihet för riksbanksfullmäktige

Riksdagen beviljar riksbanksfullmäktige ansvarsfrihet för dess verksamhet under 2020.

c) Ansvarsfrihet för Riksbankens direktion

Riksdagen beviljar direktionen ansvarsfrihet för förvaltningen av Riksbanken under 2020.

d) Riksbankens resultaträkning och balansräkning för 2020

Riksdagen fastställer Riksbankens resultaträkning och balansräkning för räkenskapsåret 2020 enligt Riksbankens förslag.

Därmed bifaller riksdagen framställning 2020/21:RB1.

e) Dispositionen av Riksbankens resultat 2020

Riksdagen fastställer att Riksbankens resultat för 2020 på -4 273 miljoner kronor ska disponeras så att 6 800 miljoner kronor levereras in till statskassan, 13 337 miljoner kronor tas i anspråk ur Riksbankens dispositionsfond och 2 264 miljoner kronor avsätts till Riksbankens resultatutjämningsfond samt att inleveransen görs senast en vecka efter riksdagens beslut, lämpligen i samband med att Riksbanken genomför den veckovisa öppna marknadsoperationen.

Därmed bifaller riksdagen framställning 2020/21:RB2.

Stockholm den 22 april 2021

På finansutskottets vägnar

Åsa Westlund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Åsa Westlund (S), Elisabeth Svantesson (M), Edward Riedl (M), Oscar Sjöstedt (SD), Adnan Dibrani (S), Emil Källström (C), Ulla Andersson (V), Jan Ericson (M), Dennis Dioukarev (SD), Ingela Nylund Watz (S), Jakob Forssmed (KD), Ingemar Nilsson (S), Mats Persson (L), Charlotte Quensel (SD), Karolina Skog (MP), Magdalena Schröder (M) och Björn Wiechel (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Enligt riksbankslagen (1988:1385) ska Riksbankens direktion före den 22 februari varje år lämna en redovisning av det senaste räkenskapsåret till riksdagen, Riksrevisionen och riksbanksfullmäktige. Fullmäktige ska lämna förslag till disposition av Riksbankens vinst till riksdagen och Riksrevisionen. Riksrevisionen ska enligt lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. granska Riksbankens årsredovisning och lämna en revisionsberättelse till riksdagen senast en månad efter att Riksbanken lämnat sin redovisning. Finansutskottets uppgift är att förbereda riksdagens beslut om

- ansvarsfrihet för fullmäktige och direktionen för verksamhetsåret
- fastställande av Riksbankens resultat- och balansräkning
- hur Riksbankens resultat för verksamhetsåret 2020 ska disponeras.

Utskottets underlag för beredningen är Årsredovisning för Sveriges riksbank 2020 (2020/21:RB1), Riksbanksfullmäktiges förslag till vinstdisposition 2020 med mera (2020/21:RB2) och Riksrevisionens redogörelse om revisionsberättelsen över Sveriges riksbanks årsredovisning 2020 (2020/21:RR2).

Riksbankens och riksbanksfullmäktiges förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Riksbankens resultaträkning och balansräkning finns i bilaga 2 och i bilaga 3 redovisas en beräkning av riksbanksfullmäktiges förslag till vinstdisposition.

Den 13 april 2021 informerades utskottet av riksbanksfullmäktiges ordförande Susanne Eberstein och vice ordförande Michael Lundholm.

Utskottets överväganden

Riksbankens förvaltning 2020

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen beviljar riksbanksfullmäktige ansvarsfrihet för dess verksamhet och beviljar Riksbankens direktion ansvarsfrihet för förvaltningen av Riksbanken 2020. Riksdagen fastställer Riksbankens resultaträkning och balansräkning för 2020 enligt Riksbankens förslag. Riksdagen godkänner också riksbanksfullmäktiges förslag till disposition av Riksbankens resultat 2020. Förslaget innebär bl.a. att Riksbanken levererar in 6,8 miljarder kronor till statskassan. Riksdagen lägger Riksrevisionens redogörelse om revisionsberättelsen över Riksbankens årsredovisning 2020 till handlingarna.

Riksbankens årsredovisning för 2020

Riksbanken lämnade den 15 februari 2021 framställningen 2020/21:RB1 Årsredovisning för Sveriges riksbank 2020 till riksdagen. Årsredovisningen innehåller en förvaltningsberättelse, en balansräkning, en resultaträkning och en bedömning av den interna styrningen och kontrollen. I framställningen föreslår Riksbankens direktion att riksdagen fastställer resultat- och balansräkning för räkenskapsåret 2020 enligt förslaget i årsredovisningen.

Verksamhet och strategi

Riksbankens mål, uppdrag och organisation framgår av riksbankslagen, Riksbankens arbetsordning och Riksbankens instruktion. Riksbankens arbete styrs av en strategisk plan, en årlig verksamhetsplan och interna regelverk i form av policyer, regler och rutinbeskrivningar. I den strategiska planen formuleras tre övergripande mål och uppdrag för verksamheten: 1) prisstabilitet, 2) säkra och effektiva betalningar och 3) ett stabilt finansiellt system. Följande strategiska prioriteringar ska hjälpa Riksbanken att uppnå visionen om att vara en nytänkande centralbank med hög beredskap: a) en betalmarknad för framtiden, b) kommunikation i nya former, c) uppdaterad omvärldsanalys, d) stärkt beredskap och e) utvecklande arbetsplats.

Verksamheten under 2020 präglades i hög grad av coronapandemin och de omfattande krisåtgärder som Riksbanken genomförde för att stödja svensk ekonomi under krisen. Ett antal planerade utvecklingsprojekt försenades till

följd av pandemin.¹ Dessutom bidrog krisen till förseningar i övergången till ny it-driftsleverantör.

Organisation

Riksbankens verksamhet leds av sex direktionsledamöter som utses av riksbanksfullmäktige. Fullmäktige består av representanter utsedda av riksdagen. Riksbanken är organiserad i sju avdelningar, som i sin tur består av olika enheter. I Riksbankens ledningsgrupp ingår sex avdelningschefer och kommunikationschefen. Inga större organisatoriska förändringar genomfördes under 2020.

Riksbankens direktion bestod under 2020 av Stefan Ingves (riksbankschef), Cecilia Skingsley (förste vice riksbankschef) samt vice riksbankscheferna Anna Breman, Martin Flodén, Per Jansson och Henry Ohlsson.

Vid utgången av 2020 sysselsatte Riksbanken 403 medarbetare (373 årsarbetskrafter) jämfört med 377 medarbetare (349 årsarbetskrafter) vid utgången av 2019. Andelen kvinnor och män är 47 respektive 53 procent totalt och på chefstjänsterna 48 respektive 52 procent.

Ett fast penningvärde – prisstabilitet

Riksbankens direktion höll fem ordinarie penningpolitiska möten under 2020 (en minskning med ett möte från tidigare sex). Dessutom hölls fem extrainsatta penningpolitiska möten där direktionen också beslutade om penningpolitiska åtgärder.

Efter flera år med en förhållandevis god tillväxt och en stark utveckling på arbetsmarknaden innebar coronapandemin ett kraftigt trendbrott. BNP föll kraftigt under 2020 medan sysselsättningsgraden minskade och arbetslösheten steg. Inflationen (KPIF), som varit nära målet på 2 procent under några år, sjönk kraftigt och var i genomsnitt 0,5 procent under året. En stor del av de penningpolitiska åtgärderna inriktades på att säkerställa att kreditförsörjningen i ekonomin fungerade och att de räntor som hushåll och företag möter förblev låga, genom bl.a. omfattande köp av obligationer och utlåning till företag via banker. Reporäntan hölls kvar på 0 procent under hela året.

Det penningpolitiska utvecklingsarbetet under 2020 handlade mycket om coronapandemin och dess ekonomiska konsekvenser. Men utöver det analyserade Riksbanken bl.a. olika förändringar i den makroekonomiska miljön som hade observerats redan före pandemin, som svagare produktivitetsutveckling, lägre långsiktig realränta, växande skulder hos hushåll och stater, svagare samband mellan inflation och resursutnyttjande samt snabbare digitalisering och ”tjänstefiering” av ekonomin. Riksbanken analyserade också hur klimatförändringarna kan påverka Riksbankens arbete

¹ Utvecklingsprojekt som försenades till följd av pandemin gällde enligt uppgift från Riksbanken bl.a. beredskapsplanering och totalförsvarsövningar (myndighetssamverkan), arbetet med finansiell stabilitet, systemstöd för marknadsavdelningen samt vissa kommunikations- och HR-initiativ.

och deltog i den diskussion som förs om huruvida centralbanker kan bidra till att begränsa klimatförändringarna.

Tillgångsförvaltning

Riksbankens åtgärder för att mildra coronapandemins effekter på svensk ekonomi präglade tillgångsförvaltningen under 2020. Ett stort antal penningpolitiska transaktioner genomfördes via olika låneprogram och tillgångsköp. Dessa transaktioner ändrade balansräkningens sammansättning och medförde att balansomslutningen ökade kraftigt. Sammantaget över året ökade värdet på Riksbankens totala tillgångar med 394 miljarder kronor och uppgick till 1 294 miljarder kronor vid årets slut. Se tabell 1 (en mer detaljerad version av Riksbankens balansräkning redovisas i bilaga 2).

Riksbankens balansräkning

En stor del av tillgångarna utgörs av guld- och valutareserven. Denna ger Riksbanken möjlighet att vid behov ge tillfälligt likviditetsstöd i utländsk valuta och att intervensera på valutamarknaden. Valutareserven består av räntebärande värdepapper i utländsk valuta med hög likviditet och låg kreditrisk, i huvudsak statsobligationer. Per den 31 december 2020 uppgick Riksbankens guldinnehav till 125,7 ton till ett värde av 62,9 miljarder kronor. Inget guld avyttrades under 2020. Valutareserven uppgick i december 2020 till 373,1 miljarder kronor, varav mer än hälften utgjordes av tillgångar i amerikanska dollar. Andelen tillgångar i amerikanska dollar och euro minskades under året till förmån för kanadensiska dollar, brittiska pund och norska kronor. Riksbanken använde under året valutareserven för att stärka tillgången på likviditet i amerikanska dollar i det svenska finansiella systemet.

Riksbankens utlåning till banker m.m. för vidareutlåning till icke-finansiella företag uppgick till 167,5 miljarder kronor i slutet av 2020.

Riksbanken har även penningpolitiska tillgångar i form av värdepapper i svenska kronor som i slutet av året uppgick till 640,8 miljarder kronor. De består huvudsakligen av de svenska nominella och reala statsobligationer som Riksbanken köpte under perioden 2015–2020 i penningpolitiskt syfte. Till följd av Riksbankens åtgärder i samband med pandemin består de penningpolitiska tillgångarna nu även av svenska säkerställda obligationer (bostadsobligationer), kommunobligationer och företagspapper (företagsobligationer och företagscertifikat).

På skuldsidan i balansräkningen framgår att värdet av utelöpande sedlar och mynt uppgick till 62,9 miljarder kronor i december 2020. Det är ungefär samma nivå som föregående år.

Den penningpolitiska inlåningen uppgick till 874,6 miljarder kronor i december 2020, vilket är nästan en dubbling jämfört med december 2019. Den höga inlåningen är en följd av Riksbankens tillgångsköp och strukturella utlåning i svenska kronor. Inlåningen har också ökat till följd av Riksbankens emissioner av skuldcertifikat, gjorda med syfte att dra in likviditet i det finansiella systemet.

Tabell 1 Riksbankens balansräkning*Miljoner kronor*

	2020	2019
Tillgångar		
Guld	62 897	57 488
Valutareserv	373 084	420 460
Fordringar på IMF	43 102	40 150
Penningpolitisk utlåning	167 500	-
Värdepapper i svenska kronor	640 836	375 534
Övriga tillgångar	6 567	6 333
<i>Summa tillgångar</i>	<i>1 293 986</i>	<i>899 965</i>
Skulder och eget kapital		
Utelöpande sedlar och mynt	62 853	63 488
Penningpolitisk inlåning	874 576	443 185
Upplåning valutareserv (via Riksgälden)	173 791	192 934
Skulder till centralbanker m.m.	1 648	3 740
Skulder till IMF	26 592	29 166
Övriga skulder	1 728	2 012
Avsättningar	5 449	460
Värderegleringskonton	74 061	82 119
Eget kapital	77 561	57 210
Årets resultat	-4 273	25 651
<i>Summa skulder och eget kapital</i>	<i>1 293 986</i>	<i>899 965</i>

Källa: Riksbanken.

Upplåningen till valutareserven genom Riksgälden uppgick i december 2020 till 173,8 miljarder kronor.

Av balansräkningen framgår också fordringar respektive skulder till Internationella valutafonden (IMF). Riksbanken bidrar till IMF:s finansiering via insatskapital och lånearrangemang och har beredskap att använda guld- och valutareserven för att möta åtagandena mot fonden. Fordringarna på IMF utgörs framför allt av det aktuella innehavet av särskilda dragningsrätter (SDR). Under posten skulder till IMF redovisas Riksbankens skuld motsvarande de SDR som ursprungligen tilldelades av IMF. Värdet på Riksbankens fordringar på IMF var vid årets slut 43,1 miljarder kronor medan värdet på bankens skulder till IMF var 26,6 miljarder kronor. (Se även tabell 3 nedan som visar de återstående åtaganden Riksbanken har gentemot IMF, och som redovisas utanför balansräkningen.)

Posten avsättningar på balansräkningens skuldsida består framför allt av en finansiell riskavsättning på 5 miljarder kronor (riskavsättningen beskrivs mer detaljerat under avsnitten om Riksbankens resultat nedan).

Under posten värderegleringskonton redovisas fr.o.m. 2004 orealiserade vinster och förluster som utgörs av skillnaden mellan anskaffningsvärden och marknadsvärden. Om de orealiserade förlusterna överstiger de orealiserade vinsterna vid årets slut redovisas skillnaden i resultaträkningen.

Det egna kapitalet utgörs av en grundfond (som enligt riksbankslagen ska uppgå till 1 miljard kronor) och reserver. Reserverna består av en reservfond

(som enligt riksbankslagen ska uppgå till 0,5 miljarder kronor), en dispositionsfond och en resultatutjämningsfond. Reserverna uppgick till sammanlagt 76,6 miljarder kronor i slutet av 2020, vilket är en ökning med 20,4 miljarder kronor jämfört med 2019. Förändringar av reserverna mellan åren förklaras av hur Riksbankens resultat disponeras, i det här fallet hur resultatet för 2019 har disponerats. Vinsten 2019 uppgick till 25,7 miljarder kronor och disponerades så att 5,3 miljarder kronor i enlighet med principerna för vinstdisposition levererades in till statskassan, 16,2 miljarder kronor fördes till dispositionsfonden och 4,2 miljarder kronor till resultatutjämningsfonden.

Av balansräkningens sista rad framgår årets resultat, som förklaras närmare nedan.

Riksbankens resultat 2020

Riksbankens resultaträkning framgår av tabell 2. Riksbankens verksamhet gav ett resultat före bokslutsdispositioner på –4,3 miljarder kronor under 2020, vilket är närmare 30 miljarder kronor lägre än resultatet för 2019. Riksbankens resultat beror till stor del på hur kronans växelkurs samt de internationella och svenska räntorna utvecklas. De senaste årens fallande räntor har medfört att marknadsvärdet på Riksbankens värdepapper stigit, och detta har temporärt inneburit högre avkastning och resultat. Under 2020 påverkades värdet på Riksbankens utländska värdepapper positivt eftersom de utländska räntorna föll. Men i och med att kronan stärktes under året blev den totala avkastningen uttryckt i kronor negativ.

Tabell 2 Riksbankens resultaträkning

Miljoner kronor

	2020	2019
Ränteintäkter	6 478	11 369
Räntekostnader	–2 840	–4 455
Finansiella transaktioner, nedskrivningar och riskavsättningar ¹	–7 042	19 522
Avgifts- och provisionsintäkter	104	98
Avgifts- och provisionskostnader	–19	–18
Erhållna utdelningar	–	55
Övriga intäkter	48	56
Summa nettointäkter	–3 271	26 627
Personalkostnader	–497	–442
Administrationskostnader	–431	–431
Avskrivningar anläggningstillgångar ²	–71	–78
Sedel- och myntkostnader	–3	–25
Summa kostnader	–1 002	–976
Årets resultat	–4 273	25 651

1. Avser nettoresultatet.

2. Avser såväl materiella som immateriella anläggningstillgångar.

Källa: Riksbanken.

Det redovisade resultatet visar det realiserade resultatet av ränte- och valutautvecklingen, bankens handel med värdepapper samt kostnaderna för personal, administration och avskrivningar.

Skillnaden i förhållande till resultatet 2019 förklaras framför allt av lägre nettointäkter för posten finansiella transaktioner, nedskrivningar och riskavsättningar. Vid årets slut gjordes pris- och valutakursnedskrivningar på grund av att de orealiserade förlusterna översteg de realiserade vinsterna som redovisas på värderegleringskonton i balansräkningen. Denna nedskrivning görs värdepapper för värdepapper och valuta för valuta. Vid beräkningen av Riksbankens vinstutdelning exkluderas valutakurseffekten från det redovisade resultatet. Det gjordes också en finansiell riskavsättning på 5 miljarder kronor till en finansiell riskbuffert. Innebörden är att Riksbanken behåller en del av den utdelningsgrundande vinsten på balansräkningen. Denna riskbuffert avser att stärka motståndskraften för framtida förluster då de finansiella riskerna på Riksbankens balansräkning har ökat bl.a. till följd av de penningpolitiska åtgärder som genomfördes under året för att mildra effekterna av coronapandemin.

Riksbankens kostnader var något högre än föregående år, vilket i huvudsak förklaras av högre personalkostnader.

Lägre förväntat resultat under kommande år

De utländska räntorna förväntas ligga kvar på förhållandevis låga nivåer de närmaste åren. Avkastningen på valutaservan kan därmed väntas bli förhållandevis låg. Därmed förväntas Riksbankens resultat de närmaste fem åren att bli väsentligt lägre än vad som varit fallet under de närmast föregående fem åren. Om kronan förstärks kraftigt eller om räntorna stiger påtagligt kan Riksbanken komma att göra betydande förluster. Om ränteuppgången blir kraftig kommer Riksbankens möjligheter att lämna utdelning till staten dessutom att tillfälligt minska, och utdelningen kan helt utebli vissa år.

Den del av nettoresultatet som kan hänföras till rätten att ge ut sedlar och mynt brukar benämnas seignorage. Storleken på Riksbankens seignorage har minskat under de senaste decennierna, vilket beror såväl på det låga ränteläget som på att det totala värdet på utelöpande sedlar och mynt har minskat. Seignoraget för 2020 beräknas till 972 miljoner kronor, vilket bara är något större än Riksbankens förvaltningskostnader. Denna jämförelse är enligt Riksbanken viktig, eftersom en förutsättning för att Riksbanken ska anses vara finansiellt oberoende är att Riksbanken kan stå för sina egna kostnader. Med dagens låga räntenivåer, med långfristiga obligationsräntor nära noll procent, kan seignoraget förväntas bli fortsatt lågt framöver.

Riksbanken ser ett ökat behov av finansiella riskavsättningar åren framöver

Under de senaste åren har penningpolitiken förändrats påtagligt till följd av kriser och strukturella förändringar. Detta har bl.a. inneburit att Riksbanken nu använder sin balansräkning mer aktivt som penningpolitiskt verktyg. Även

om Riksbankens finansiella tillgångar är förknippade med låga risker, så innebär utvecklingen att riskerna på balansräkningen totalt sett har ökat. Det betyder att Riksbankens resultat kan komma att variera mer än tidigare år. Även om Riksbanken har buffertar, i form av orealiserade vinster på värderegleringskonton och eget kapital, har riskerna enligt Riksbanken ökat så mycket att förluster skulle kunna medföra att Riksbankens eget kapital blir för lågt. Riksbanken bedömer att den finansiella riskbufferten på sikt behöver öka med 15–50 miljarder kronor. Riskavsättningen 2020 på 5 miljarder kronor blir ett första steg mot att förstärka bufferten, genom att Riksbanken behåller en del av den utdelningsgrundande vinsten på balansräkningen. Detta innebär enligt Riksbanken visserligen att utdelningen till staten minskar på kort sikt, men de år när Riksbanken gör förluster kan avsättningarna användas för att förstärka resultatet och bidra till att hålla utdelningarna uppe. Riskavsättningar kan alltså ses som ett sätt att omfördela vinster och utdelningar över tiden. Framför allt bidrar förstärkningen av bufferten till att Riksbanken även i mindre fördelaktiga lägen kan upprätthålla tillräckliga finansiella resurser för att självständigt kunna utföra sina uppdrag. Riskavsättningarna bidrar på så vis till Riksbankens finansiella oberoende och stärker Riksbankens möjligheter att utföra sina lagstadgade uppgifter.

Ansvarsförbindelser och avtal utanför balansräkningen

Riksbanken har även olika åtaganden, ansvarsförbindelser och avtal om in- och utlåning som inte räknas in i balansräkningen.² De största åtagandena utanför balansräkningen är bankens åtaganden gentemot Internationella valutafonden (IMF). Åtagandena gentemot IMF som inte redovisas i balansräkningen redovisas i tabell 3.

Tabell 3 Återstående utlånings- och växelåtagande mot IMF

Miljoner kronor

	2020	2019
Särskilda dragningsrätter	52 475	57 793
Insatskapital (kvot)	40 360	48 655
NAB	25 532	27 609
Bilateralt kreditavtal	87 499	95 968
PRGT-avtal	9 187	6 484
Totalt återstående åtagande	215 053	236 509

Källa: Riksbanken.

Som framgår av tabellen uppgick de till 215,1 miljarder kronor under 2020, en minskning med 21,5 miljarder kronor jämfört med 2019. Åtagandet Särskilda dragningsrätter (SDR) uppgår till 52,5 miljarder kronor och förklaras av att Riksbanken enligt IMF:s stadgar är skyldig att på begäran köpa SDR motsvarande tre gånger Riksbankens sammanlagda nettotilldelning av SDR. I åtagandet ingår också att Riksbanken tillsammans med ett tiotal andra länder

² Dessa poster redovisas i Riksbankens årsredovisning i en not i anslutning till balansräkningen (not 41 ”inom linjen förda poster”).

är s.k. market maker i SDR. Innebörden av det är att Riksbanken gentemot IMF har åtagit sig att köpa alternativt sälja SDR mot betalning i amerikanska dollar eller euro inom ett spann på 50–150 procent av Riksbankens sammanlagda nettotilldelning av SDR.³

Riksbankens återstående åtagande mot IMF för insatskapitalet uppgick till 40,4 miljarder kronor i slutet av 2020, vilket motsvarar saldot på IMF:s kronkonto. Riksbanken har enligt IMF-stadgarna skyldighet att vid anmodan växla saldot på IMF:s kronkonto till utländsk valuta.

Åtagandena gentemot IMF:s lånearrangemang New Arrangement to Borrow (NAB) innebär att Riksbanken är skyldig att låna ut högst 2256 miljarder SDR till IMF, vilket i slutet av 2020 motsvarade ca 26,7 miljarder kronor. Riksbankens utlåning via NAB uppgick i slutet av 2020 till 1,1 miljarder kronor. Det återstående åtagandet uppgår därmed till 25,5 miljarder kronor.

Bilaterala kreditavtal avser det avtal om en kredit till IMF på ca 7 400 miljarder SDR (ca 87,5 miljarder kronor) som Riksbanken efter riksdagens godkännande tecknade med IMF under 2017. För att IMF ska få utnyttja kreditavtalet krävs att IMF:s kvarvarande medel för utlåning understiger 100 miljarder SDR och att de långivare som tillsammans håller 85 procent av de utlovade låneresurserna godkänner att avtalen aktiveras. Från och med den 1 januari 2021 gäller – med riksdagens medgivande – ett nytt bilateralt avtal med IMF. Det nya avtalet avser ett belopp om 3 200 miljarder SDR (ca 37,8 miljarder kronor).

PRGT-avtal avser de avtal om krediter till IMF på sammanlagt högst 1 000 miljarder SDR (ca 11,8 miljarder kronor) som Riksbanken tecknat med IMF för vidareutlåning till s.k. låginkomstländer via IMF:s fond Poverty Reduction and Growth Trust (PRGT). Riksbankens PRGT-utlåning uppgick vid årsskiftet till 2,6 miljarder kronor och det återstående åtagandet uppgår därmed till 9,2 miljarder kronor.

Ett stabilt finansiellt system

Coronapandemin och dess konsekvenser har präglat Riksbankens arbete med finansiell stabilitet under 2020. Det gäller såväl analys av risker och krisberedskap som frågor kopplade till Riksbankens krisåtgärder.

I krisens inledande fas var påfrestningarna på de finansiella marknaderna stora, både i Sverige och i omvärlden. Många centralbanker, inklusive Riksbanken, satte in ett stort antal kraftfulla åtgärder. Dessa åtgärder har, tillsammans med finanspolitiska åtgärdsprogram för hushåll och företag, enligt Riksbanken varit avgörande för att undvika en finansiell kris. Pandemin har också präglat en stor del av Riksbankens internationella arbete och samarbetet med andra myndigheter i Sverige, exempelvis inom ramen för ESRB och i det finansiella stabilitetsrådet. Finansiella stabilitetsrådet träffades

³ Åtagandet betyder att ett land som i sin valutareserv har SDR men behöver utländsk valuta för olika betalningar kan begära att Riksbanken växlar landets SDR mot dollar eller euro.

fem gånger under 2020, varav tre möten var extrainsatta med anledning av pandemin.

Riksbanken arbetade under året även med analyser och publikationer gällande utvecklingen för svenska bankers låntagargrupper såsom icke-finansiella företag och hushåll. Arbetet innebar också analys av finansieringsmarknader som är viktiga för banker och icke-finansiella företag.

Vidare fortsatte Riksbanken arbetet med att påverka utformningen och införandet av både nationella och internationella finansiella regelverk. Under året deltog Riksbanken i en krisövning och samarbetade med andra myndigheter, såväl i Sverige som i våra grannländer, för att stärka krisberedskapen.

Den höga och växande skuldsättningen bland hushållen fortsätter enligt Riksbanken att göra den svenska ekonomin sårbar. Att skuldkvoten steg kraftigt under 2020 hänger ihop med att de disponibla inkomsterna utvecklades mycket svagt under krisen. Riksbanken påpekade under året att det behövs åtgärder inom bostads- och skattepolitiken för att komma till rätta med de grundläggande orsakerna till att skulderna har blivit så höga.

Storbankerna i Sverige gick in i coronapandemin med ett förhållandevis bra utgångsläge, mycket tack vare att de globala och nationella kraven på bankernas kapital och likviditet skärpts sedan den globala finanskrisen i slutet av 00-talet. Samtidigt kvarstår flera strukturella sårbarheter och risker som banksektorns storlek och koncentration samt stora exponeringar mot fastighetsmarknaden.

Riksbankens övervakning av den finansiella infrastrukturen visade att den överlag fungerade bra under året och att tillgängligheten var god, trots att de finansiella infrastrukturföretagen fick ställa om sina verksamheter med anledning av coronapandemin.

I december 2019 beslutade Riksbankens direktion att Riksbanken ska tillhandahålla en transaktionsbaserad referensränta för den allra kortaste löptiden (overnight, O/N) i svenska kronor. Den nya referensräntan, som har fått namnet Swestr (Swedish krona Short Term Rate), kommer att beröra många intressenter när den väl börjar användas. En referensränta fungerar som ett gemensamt riktmärke när finansiella kontrakt (som räntebärande värdepapper) prissätts men kan också användas för att prissätta lån riktade till hushåll och företag till rörlig ränta. I slutet av januari 2021 inledde Riksbanken en testperiod för den nya referensräntan som ska pågå i cirka sex månader.

Säkra och effektiva betalningar

Den svenska betalningsmarknaden utvecklas fort och Riksbanken undersöker därför hur Riksbankens tjänsteutbud behöver förändras så att betalningsväsendet fortsätter att vara säkert och effektivt.

Under 2020 accelererade utvecklingen mot kontantlösa betalningar i och med pandemin och en stor del av den effekten förväntas bli permanent. Utvecklingen mot ett kontantlöst samhälle kan enligt Riksbanken i förlängningen göra samhället sårbart om betalningsmarknaden blir

koncentrerad till ett fåtal privata aktörer, betaltjänster och infrastrukturer. Under året avtalade Riksbanken med Europeiska centralbanken (ECB) om att låta betalningar i svenska kronor genomföras på ECB:s plattform för omedelbara betalningar, TIPS (Target Instant Payment System). Genom att använda samma tekniska plattform som eurosyste­met kommer Riksbanken att hålla kostnaderna nere och samtidigt får svenska företag möjligheter att utveckla nya betaltjänster, vilket kommer allmänheten till godo. Den nya tjänsten väntas vara klar våren 2022. I november publicerade Riksbanken rapporten *Så betalar svenskarna 2020*, som beskriver och analyserar utvecklingen på betalningsmarknaden.

Arbetet med e-kronaprojektet fortsatte under 2020, bl.a. med utvecklingen av en e-kronapilot. Målet med projektet är att utarbeta ett förslag på hur Riksbanken skulle kunna ge ut svenska kronor i digital form som är tillgängliga för allmänheten. Under 2020 etablerades en projektorganisation och en teknisk lösning arbetades fram. Dessutom gjordes en omfattande analys av de regelverk som skulle beröras av utgivningen av en e-krona.

Kontantmängden har tidigare minskat under många år men har ökat sedan 2017. Ökningen ser nu ut att ha planat ut och 2020 låg kontantmängden ungefär på samma nivå som året innan, dvs. ca 63 miljarder kronor.

Riksbanken tillhandahåller betalningssystemet RIX, som hanterar stora betalningar i svenska kronor mellan banker och andra aktörer. Riksbankens bedömning är att RIX-systemet har fungerat bra under 2020. Den tekniska tillgängligheten för året var 100 procent och kostnadstäckningen för åren 2018–2020 var 99 procent.

Inflytande, samarbete och stöd

I samarbete med andra centralbanker, svenska myndigheter och internationella organisationer diskuterar Riksbanken globala finansiella frågor, utvecklar statistik och bedriver forskning. Riksbanken utvecklar även nya former för kommunikation för att det ska vara möjligt att nå ut med såväl korta, lättbegripliga budskap till en bredare allmänhet som fördjupade analyser till de mer insatta.

Riksbankens forskning är framför allt inriktad på områden som har direkt betydelse för bankens verksamhet, särskilt finansiell stabilitet och penningpolitik och även samspelet mellan penningpolitiken och finanspolitiken. Forskning har även rört t.ex. vilken typ av politik som kan fungera för att minska den globala uppvärmningen samt vad klimatförändringarna kan innebära för en centralbanks verksamhet.

Riksbankens arbete med statistik och informationsförsörjning handlade under 2020 mycket om att förse Riksbankens policyverksamhet med relevant och aktuellt statistikunderlag för att stödja både analysen och det operativa penningpolitiska arbetet. Under året genomförde Riksbanken många telefonintervjuer med företag för att få en snabb och aktuell temperaturmätare på företagens situation under pandemins förlopp.

Under verksamhetsåret deltog Riksbanken i diskussioner och beslut om utformningen av såväl standarder och regler som tillsynen på både global nivå och EU-nivå. I många av dessa frågor samarbetade Riksbanken med Finansinspektionen, Riksgälden och finansdepartementet. Det internationella arbetet utfördes framför allt inom ramen för Baselkommittén, Kommittén för betalningar och finansiell infrastruktur (CPMI), Bank for International Settlements (BIS), IMF och olika EU-organ som Europeiska centralbankssystemet (ECBS), Europeiska bankmyndigheten (EBA), Europeiska systemrisknämnden (ESRB) och Ekonomiska och finansiella kommittén (EFK). Sedan början av 2020 är Stefan Ingves förste vice ordförande i ESRB.

I juni 2020 offentliggjordes att BIS vill etablera ett BIS Innovation Hub Nordic Centre i Stockholm i samarbete med centralbankerna i Danmark, Island, Norge och Sverige. Det nordiska centret kommer att fungera som ett nav för ett nätverk av experter inom innovation och för forskning om viktiga trender inom finansiell teknik av betydelse för centralbanker. Centret vill också främja internationellt samarbete i syfte att få det globala finansiella systemet att fungera bättre. För att göra det möjligt för Riksbanken att stå som värdcentralbank och delfinansiera centret i Stockholm, beslutade riksdagen under året om vissa ändringar i riksbankslagen. Under hösten arbetade Riksbanken med de olika delarna av etableringsprocessen.

Engagemang, risker och ansvar

Riksbanken utvärderar regelbundet ledarskapet och arbetsformerna. I en medarbetarundersökning fick Riksbanken fortsatt höga resultat inom områdena nytänkande och inkluderande arbetsmiljö samt effektiva och hållbara arbetsformer. Riksbanken lägger också stor vikt vid att identifiera och minimera risker i verksamheten, arbeta med beredskapsplanering, liksom att utveckla arbetet med hållbarhet och miljö.

Direktionens bedömning av intern styrning och kontroll

Direktionen har utvärderat om den interna styrningen och kontrollen under 2020 har uppfyllt de krav som ställs i riksbankslagen och gör bedömningen att den interna styrningen och kontrollen har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Riksbanksfullmäktiges förslag till vinstdisposition

Riksbanksfullmäktige lämnade den 15 februari 2021 framställningen 2020/21:RB2 Riksbanksfullmäktiges förslag till vinstdisposition med mera till riksdagen. Framställningen innehåller fullmäktiges förslag till disposition av Riksbankens resultat 2020 samt fullmäktiges verksamhetsberättelse.

Förslaget till vinstdisposition

Fullmäktige föreslår att 6,8 miljarder kronor levereras in till statskassan. Förslaget bygger på 1988 års vinstutdelningsprincip med de kompletteringar av principen som genomförts sedan dess. Principen innebär i korthet att 80 procent av de fem senaste årens genomsnittliga resultat, exklusive valutakurs- och guldvärdeseffekter, men inklusive de priseffekter som redovisas på balansräkningens värderegleringskonto, ska levereras in till statskassan. Valutakurs- och guldvärdeseffekterna samt i normalfallet 10 procent av det justerade genomsnittliga resultatet ska föras till eller från dispositionsfonden. Det belopp som återstår efter detta förs till eller från resultatutjämningsfonden.

Riksrevisionen har även har granskat fullmäktiges vinstdispositionsförslag i samband med granskningen av Riksbankens årsredovisning. Riksrevisionen har inte noterat några avvikelser från den använda vinstutdelningsprincipen.

I tabell 4 framgår beräkningen av Riksbankens inleverans till staten och av ianspråktagandet ur dispositionsfonden respektive avsättningen till resultatutjämningsfonden.

Tabell 4 Beräkning av Riksbankens vinstdisposition

Miljoner kronor

Beräkning av inleveransbeloppet	
Årets resultat 2020	−4 273
Avgår valutakursförlust	13 337
Tillkommer prisleförlust bokförd i balansräkningen	−1 282
Justerat resultat 2020	7 782
Genomsnittligt justerat resultat för de senaste fem åren	8 550
80 % av det genomsnittliga justerade resultatet	6 840
Avrundning till hundratal miljoner kronor	−40
<i>Inleverans till staten 2020</i>	<i>6 800</i>
Beräkning av ianspråktagandet ur Riksbankens dispositionsfond	
Valutakursförlust	13 337
<i>Summa ur dispositionsfond ianspråkats</i>	<i>13 337</i>
Beräkning av avsättning till Riksbankens resultatutjämningsfond	
20 % av det genomsnittliga justerade resultatet	1 710
Prisleförlust bokförd i balansräkningen	1 282
Avrundning inleverans	40
Justerat resultat minskat med genomsnittligt resultat	−768
<i>Summa avsättning till resultatutjämningsfond</i>	<i>2 264</i>

Källa: Riksbanken.

Fullmäktiges ledamöter och suppleanter under 2020

Riksbanksfullmäktige har elva ledamöter och lika många suppleanter. Fullmäktige bestod under året av följande ledamöter: Susanne Eberstein (ordförande), Michael Lundholm (vice ordförande), Hans Hoff, Hans Birger Ekström, Bo Broman, Marie Granlund, Peter Helander, Ali Esbati, Chris Heister, Mikael Eskilandersson och Caroline Helmersson Olsson. Suppleanter

under året var Agneta Gille, Jonas Jacobsson Gjörtler, Thomas Strand, Sofia Fölster, Josef Fransson, Mathias Tegnér, Roger Tiefensee, ClasGöran Carlsson, Maria Plass, Sammy Almedal och Agneta Börjesson.

Fullmäktiges verksamhet under 2020

Fullmäktige sammanträdde vid nio tillfällen under året. Fullmäktige fick vid sina sammanträden under hela perioden information från direktionen och krisledningsgruppen om hur det operativa arbetet anpassats till följd av coronapandemin.

Vid sammanträdet den 2 oktober beslutade fullmäktige att förlänga mandatet för Henry Ohlsson med en mandatperiod på fem år fr.o.m. den 12 januari 2021. Fullmäktige har under året också beslutat om direktionsledamöternas anställningsvillkor och tagit ställning till deras sidouppdrag samt nominerat Jan Häggström för en förnyad mandatperiod som styrelseledamot i Riksbankens jubileumsfond.

Under året behandlade fullmäktige flera ärenden om framställningar till riksdagen i samråd med direktionen. Tre framställningar rörde frågor om Internationella valutafondens finansiering och en gällde förslag till ändring i riksbankslagen för att Riksbanken ska få delfinansiera verksamheten vid den innovationshubb som Bank for International Settlements (BIS) ska etablera i Sverige.

Vidare har fullmäktige besvarat två remisser, dels ett yttrande över Riksbankskommitténs slutbetänkande, dels ett yttrande över 2019 års riksdagsöversyn. När det gäller Riksbankskommitténs slutbetänkande betonade fullmäktige i sitt yttrande vikten av att principen om en oberoende Riksbank vidmakthålls i den nya riksbankslagen. Fullmäktige pekade på att utredningen på ett område har valt en lagteknisk lösning som riskerar att leda till att denna princip urvattnas, nämligen förslaget om en indelning av åtgärder i sådana som avser penningpolitik respektive finansiell stabilitet. Denna uppdelning får betydelse inte bara för direktionens arbete utan även för granskningen av Riksbanken där fullmäktige föreslås få en utökad roll. Fullmäktige ställde sig bakom utredningens förslag som rör Riksbankens finansiella ställning, men föreslog vissa ändringar i syfte att säkerställa ett robust ramverk för vinstutdelning och Riksbankens eget kapital. Fullmäktige framförde också synpunkter på hur prisstabilitetsmålet kan preciseras. Slutligen påpekade fullmäktige att när coronakrisen är över och innan beslut om en ny riksbankslag fattas bör det prövas, gentemot krisförloppet och de olika åtgärder som då sattes in, om utredningens förslag om begränsningar i Riksbankens handlingsutrymme är rimliga.

Fullmäktige utövade en del av sin kontrollerande funktion genom att fullmäktiges ordförande och vice ordförande följde direktionens arbete under året, bl.a. genom att utnyttja sin rätt att närvara vid direktionens sammanträden och informella möten. Fullmäktige granskade även direktionen genom sin

revisionsfunktion. KPMG AB har haft uppdraget för fullmäktiges räkning sedan 2019.

Direktionens ledamöter deltog vanligtvis i fullmäktiges sammanträden och redogjorde då regelbundet för viktigare beslut och händelser i Riksbankens verksamhet. Information gavs bl.a. om åtgärder med anledning av coronapandemin, arbetet med att ansluta Riksbanken till ECB:s betalningsplattform TIPS, e-kronapiloten, finansiella riskavsättningar, en ny referensränta samt om en svensk anpassning av ramverket TIBER-EU (test av cybersäkerhet i en organisation).

I januari gjorde fullmäktige en studieresa till London där bl.a. Bank of England besöktes.

Riksrevisionens revisionsberättelse över Riksbankens årsredovisning 2020

Riksrevisionen lämnade den 5 mars 2021 en redogörelse om revisionsberättelsen över Sveriges riksbanks årsredovisning 2020 till riksdagen (redog. 2020/21:RR2). Enligt Riksrevisionen har Riksbanken i alla väsentliga avseenden upprättat årsredovisningen enligt riksbankslagen (1988:1385) och i enlighet med de regler för bokföring och årsredovisning som fastställts av Riksbankens direktion. Riksbanken bedöms också ha gett en rättvisande bild av bankens ekonomiska resultat, finansiering och finansiella ställning per den 31 december 2020. Dessutom bedöms Riksbanken ha lämnat en förvaltningsberättelse och information i övrigt som är förenlig med och stöder en rättvisande bild i årsredovisningen som helhet. Riksrevisionen tillstyrker därför att riksdagen fastställer balans- och resultaträkningen för 2020.

Riksrevisionen uttalar sig även om fullmäktiges och direktionens förvaltning av Riksbanken för 2020. Utifrån genomförda revisionsåtgärder tillstyrker Riksrevisionen att riksdagen beviljar ansvarsfrihet för fullmäktige för dess verksamhet och för direktionen för förvaltningen av Riksbanken för 2020.

Det är Riksbankens direktion som i enlighet med kraven i riksbankslagen har ansvar för att lämna ett uttalande om den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten. Enligt Riksrevisionen har det i revisionen inte framkommit något som skulle tyda på att ledningen i sin bedömning av intern styrning och kontroll inte har följt riksbankslagen.

Kompletterande information

Den 23 mars 2021 meddelade Riksbanken att den har beslutat att utbetalningen av årets vinstutdelning till staten på 6,8 miljarder kronor ska finansieras genom att Riksbankens inlåning i kronor ökar. Det innebär att banksystemets överskott i betalningssystemet gentemot Riksbanken ökar. Därmed ökar

inlåningen från banksystemet i form av riksbankscertifikat och inlåningsfaciliteten över natten.

Utbetalningen av Riksbankens vinstutdelning till staten kan finansieras på två sätt: öka Riksbankens inlåning i kronor eller sälja Riksbankens tillgångar för motsvarande belopp. Sedan 2015 har de årliga vinstutdelningarna finansierats genom att öka Riksbankens inlåning i kronor. Senast vinstutdelningen finansierades genom försäljning av tillgångar var 2014 då medel togs från valutareserven.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har granskat Riksbankens årsredovisning och förvaltningen av Riksbanken 2020. Utskottet har inte funnit något som kräver någon åtgärd eller något särskilt uttalande från riksdagens sida. Utskottet tillstyrker därför, i likhet med Riksrevisionen i sin redogörelse om revisionsberättelsen, att riksbanksfullmäktige beviljas ansvarsfrihet för sin verksamhet och att direktionen beviljas ansvarsfrihet för förvaltningen av Riksbanken under 2020.

Utskottet tillstyrker också, även det i likhet med Riksrevisionen, att Riksbankens resultaträkning och balansräkning för 2020 fastställs enligt Riksbankens förslag. Resultaträkningen och balansräkningen redovisas i bilaga 2. Utskottet konstaterar att Riksbankens åtgärder för att mildra coronapandemins effekter på svensk ekonomi präglade Riksbankens tillgångsförvaltning 2020. Riksbankens olika låneprogram och tillgångsköp medförde att balansomslutningen ökade med hela 394 miljarder kronor till 1 294 miljarder kronor i slutet av verksamhetsåret. Riksbanken redovisade en förlust för 2020 på 4,3 miljarder kronor. I resultatet ingår en finansiell riskavsättning som minskade det redovisade och utdelningsgrundande resultatet med 5 miljarder kronor. Utskottet noterar att syftet med avsättningen till denna riskbuffert är att stärka motståndskraften mot framtida förluster då de finansiella riskerna på Riksbankens balansräkning har ökat, bl.a. till följd av de åtgärder som genomfördes under året för att mildra effekterna av pandemin.

Vidare tillstyrker utskottet att riksdagen godkänner riksbanksfullmäktiges förslag till disposition av Riksbankens resultat 2020. Förslaget innebär att Riksbankens resultat på -4,3 miljarder kronor 2020 disponeras så att 6,8 miljarder kronor levereras in till statskassan, 13,3 miljarder kronor tas i anspråk ur Riksbankens dispositionsfond och 2,3 miljarder kronor avsätts till Riksbankens resultatutjämningsfond. Förslaget följer de principer för vinstutdelning som fullmäktige beslutade om 1988, inklusive de justeringar av principen som gjorts sedan dess. Principen innebär i korthet att 80 procent av de senaste fem årens genomsnittliga resultat, exklusive valutakurs- och guldvärdeseffekter men inklusive de priseffekter som redovisas på balansräkningens värde regleringskonto, ska levereras in till statskassan.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Framställning 2020/21:RB1

Framställning 2020/21:RB1 Årsredovisning för Sveriges riksbank 2020:

Riksdagen fastställer Riksbankens resultaträkning och balansräkning för räkenskapsåret 2020 enligt förslaget i årsredovisningen.

Framställning 2020/21:RB2

Framställning 2020/21:RB2 Riksbanksfullmäktiges förslag till vinstdisposition 2020 med mera:

Riksdagen fastställer att Riksbankens resultat för 2020 på -4 273 miljoner kronor ska disponeras så att 6 800 miljoner kronor levereras in till statskassan, 13 337 miljoner kronor tas i anspråk ur Riksbankens dispositionsfond och 2 264 miljoner kronor avsätts till Riksbankens resultatutjämningsfond samt att inleveransen görs senast en vecka efter riksdagens beslut, lämpligen i samband med att Riksbanken genomför den veckovisa öppna marknadsoperationen.

Redogörelse 2020/21:RR2

Redogörelse 2020/21:RR2 Riksrevisionens redogörelse om revisionsberättelsen över Sveriges riksbanks årsredovisning 2020.

BILAGA 2

Riksbankens balansräkning och
resultaträkning 2020

Balansräkning

<i>Miljoner kronor</i>		
Tillgångar	2020-12-31	2019-12-31
Guld	62 897	57 488
Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande utanför Sverige		
Fordringar på IMF	43 102	40 150
Banktillgodohavanden, lån och värdepapper	373 084	420 460
	416 186	460 610
Utlåning i svenska kronor till kreditinstitut i Sverige relaterad till penningpolitiska transaktioner		
Strukturella transaktioner	167 500	–
Utlåningsfacilitet	–	–
	167 500	–
Värdepapper i svenska kronor utgivna av hemmahörande i Sverige	640 836	375 534
Övriga tillgångar		
Materiella och immateriella anläggningstillgångar	596	633
Finansiella tillgångar	552	532
Derivatinstrument	–	42
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	5 271	4 968
Övriga tillgångar	148	158
	6 567	6 333
Summa tillgångar	1 293 986	899 965

Skulder och eget kapital	2020-12-31	2019-12-31
Utelöpande sedlar och mynt		
Sedlar	59 717	60 383
Mynt	3 136	3 105
	62 853	63 488
Skulder i svenska kronor till kreditinstitut i Sverige relaterade till penningpolitiska transaktioner		
Inlåningsfacilitet	494 574	117 666
Finjusterande transaktioner	–	–
	494 574	117 666
Övriga skulder i svenska kronor till kreditinstitut i Sverige	194	184
Emitterade skuldcertifikat	380 002	314 944
Skulder i svenska kronor till övriga hemmahörande i Sverige	349	303
Skulder i svenska kronor till hemmahörande utanför Sverige	1 648	3 740
Skulder i utländsk valuta till hemmahörande i Sverige	173 791	192 934
Skulder i utländsk valuta till hemmahörande utanför Sverige	–	10 575
Motpost till särskilda dragningsrätter som tilldelats av IMF	26 592	29 166
Övriga skulder		
Derivatinstrument	–	–
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 138	1 488
Övriga skulder	47	37
	1 185	1 525
Avsättningar	5 449	460
Värderegleringskonton	74 061	82 119

Tabellen fortsätter på nästa sida.

Skulder och eget kapital	2020-12-31	2019-12-31
Eget kapital		
Grundfond	1 000	1 000
Reserver	76 561	56 210
	77 561	57 210
Årets resultat	-4 273	25 651
Summa skulder och eget kapital	1 293 986	899 965

Resultaträkning

Miljoner kronor

	2020	2019
Ränteintäkter	6 478	11 369
Räntekostnader	-2 840	-4 455
Nettoreultat av finansiella transaktioner, nedskrivningar och riskavsättningar	-7 042	19 522
Avgifts- och provisionsintäkter	104	98
Avgifts- och provisionskostnader	-19	-18
Erhållna utdelningar	-	55
Övriga intäkter	48	56
Summa nettointäkter	-3 271	26 627
Personalkostnader	-497	-442
Administrationskostnader	-431	-431
Avskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	-71	-78
Sedel- och myntkostnader	-3	-25
Summa kostnader	-1 002	-976
Årets resultat	-4 273	25 651

BILAGA 3

Riksbanksfullmäktiges förslag till vinstdisposition

Beräkning av Riksbankens vinstdisposition 2020

1 Beräkning av Riksbankens inleverans till staten

Miljoner kronor

Justering av årets resultat

Årets resultat 2020	–4 273
Avgår valutakursförlust	13 337
Tillkommer prisförlust bokförd i balansräkningen	–1 282
Justerat resultat 2020	7 782

Miljoner kronor

Beräkning av genomsnittligt justerat resultat

Justerat resultat 2016	8 851
Justerat resultat 2017	1 272
Justerat resultat 2018	6 460
Justerat resultat 2019	18 387
Justerat resultat 2020	7 782
Summa justerat resultat för de senaste fem åren	42 752
Genomsnittligt justerat resultat för de senaste fem åren	8 550

Miljoner kronor

Beräkning av inleveransbeloppet

80 % av det genomsnittliga justerade resultatet	6 840
Avrundning till hundratal miljoner kronor	–40
Inleverans 2020	6 800

2 Beräkning av ianspråktagandet ur Riksbankens dispositionsfond

Miljoner kronor

Ur Riksbankens dispositionsfond ianspråktagas

Valutakursförlust	13 337
Summa	13 337